

Selv om alle artikler har været trykt før, er det en god ide, at forlaget har samlet dem, da det ville være ret uoverkommeligt for de fleste læsere at finde frem til de forskellige kilder.

Kr. M. Jensen

Estuarine and wetland processes: with emphasis on modeling, ed. by Peter Hamilton and Keith B. MacDonald. Marine science vol. 11.

Plenum Publishing co, New York 1980. XI, 653 s., ill. 26 cm \$69.50.

Bogen er en artikelsamling udvalgt blandt en række bidrag ved en workshop holdt over emnet »Estuarine and Wetland Processes and Water Quality Modeling« afholdt i New Orleans, juni 1979. Den har til formål at give en oversigt over en række vigtige processer i estuarine miljøer og at placere disse processer i en modelsammenhæng.

Første del af bogen beskæftiger sig primært med de fysiske processer i det estuarine miljø, og en række modeller, matematiske, fysiske og boxmodeller, præsenteres. I hovedparten af modellerne anvendes en én- eller todimensional version af den vertikale integrerede bevægelsesligning. I anden halvdel behandles økologiske problemstillinger med hovedvægten lagt på fluxen af nærings-salte og metaller. Endvidere præsenteres anvendelsen af remote sensing teknik i et par artikler.

Bogen vil trods den massive anvendelse af matematisk-fysiske ligninger med udbytte kunne læses af de fleste med interesse for de berørte problemstillinger. De fleste af artiklerne efterfølges af en righoldig referenceliste over det behandlede emne.

Morten Pejrup

Peter Sjøholt: *Systemet av sentrale steder og omland*. Ad novas: Norwegian geographical studies no. 18.

Universitetsforlaget, Bergen 1981. 229 s., ill. & 6 s. kort. 30 cm. Pris ikke oplyst.

Peter Sjøholts arbejde med detailhandelens lokalisering udgør et af de mest frugtbare eksempler på vekselvirkning mellem teoretisk forskning og praktisk anvendelse inden for nordisk geografi.

Den foreliggende disputats har som undertitel »En teoretisk metodisk studie av funksjonell struktur og interaksjon med empiriske eksempler fra Midt-Norge«. Den behandler strukturen i detailhandelen samt indkøbsadfærden i Trondheims overordnede opland fra Kristiansund og Røros til Mo. En række hypoteser, afledt af central place teorien, kan

ud fra det omfattende empiriske materiale derefter afkræftes eller bekræftes.

Materialet er indsamlet midt i 1960'erne, og arbejdet var i hovedsagen afsluttet i 1972. Det fremstår på mange måder som en afklaring af 60'ernes omfattende central-place forskning. Der kan være grund til at nævne, at Sjøholt af de mange metoder til at måle centralitet har valgt en videreudvikling af Micklanders, hvis idé er at måle, hvor mange menneskers forbrug et center dækker. Det er meget nyttigt, idet det kan danne grundlag for videre analyser af lokalkøbsandele og lægkage, samt hvilke faktorer, der indvirker herpå.

Når disputatsen først udsendes nu, hænger det sammen med at Sjøholt blev bedt om at påtage sig formandskabet i det udvalg, det norske handelsministerium nedsatte i begyndelsen af 1973 omkring koncentrationen inden for detailhandlen. Butiksnedlæggelserne betød forringelse af befolkningens – især de socialt svageste stillede, billøse grupper – levevilkår i landdistrikterne. Udvalget fremlagde allerede i 1975 i betænkningen »Dagligvareservice i utkantområder« en række forslag til offentlige tiltag, der kunne redde nærbutikkerne. De fik politisk tilslutning og dannede grundlag for en stærk norsk indsats på dette område.

I 1977 kom hovedbetænkningen »Varehandelen, forbrugerne og samfunnet«, der rummer en yderst interessant analyse af et enkelt erhvervs plads i den samlede samfundsudvikling, som forener de traditionelle økonomiske med sociale, organisatoriske teknologiske og geografiske synsvinkler.

I fortsættelse af dette arbejde har Sjøholt ledet en undersøgelse af virkningerne af de offentlige tiltag. Rapporten herom, »Dagligvarebutikken i grenda« er udsendt af Fondet for markeds- og distributionsforskning i 1981. Dermed er de perspektiver for videre forskning, der opstilles i slutningen af disputatsen, godt på vej til at blive realiseret.

Sven Illeris

British-German Symposium on Geomorphology, 1, 1979: Perspectives in geomorphology: papers from the First British-German Symposium on Geomorphology University of Würzburg 24th-29th September 1979, ed. by Horst Hagedorn and Michael Thomas.

Zeitschrift für Geomorphologie. Supplementband; 36. Berlin: Borntraeger, 1980. VI, 313 s.: ill. 25 cm Pris ikke oplyst.

Hæftet indeholder 21 bidrag fra symposiet, og næsten alle former for geomorfologi behandles, dog for en ikke uvæsentlig del gen-

nem foredragsreferater.

Kaj Hansen

The Geology of New Zealand. Ed. by R. P. Suggate.

Government Printing Office, Wellington 1978. 819 s. i 2 bd., 28 cm, NZ\$92.50.

Det er en meget indgående fremstilling af New Zealands geologi, der her foreligger. Bogen er skrevet af 28 forfattere og delt op i flere lokale afsnit, og i hvert af dem er hele stratigrafien grundigt gennemgået. Bogen har et væld af billeder, profiler og diagrammer, bl.a. mange udmærkede fotografier af forsteninger.

Kaj Hansen

Zagros, Hindu Kush, Himalaya, Geodynamic evolution. Ed. by H. K. Gupta, F. M. Delany.

Geodynamics series, vol. 3. American Geophysical Union, Washington 1981. 323 s., ill. & 3 kort i lomme, 28 cm. Pris ikke oplyst.

Det er en commission report til de to selskaber over geodynamisk arbejde gennem det nordlige Persien, Afghanistan og Indien skrevet fortrinsvis af amerikanere. I forordet skriver præsidenterne Drake og Hales: »Ved slutningen af det geodynamiske program må man konkludere, at kinematikken af størstedelen af pladebevægelserne, der er foregået gennem 200 mio. år, nok er rigtigt opfattet, men der er meget mindre forståelse af dynamikken i de processer, der er årsagen til disse bevægelser«. Det vil sige, at man stadig finder modsætninger mellem tilhængere af den gamle tektonik fra begyndelsen af 30'erne og de moderne pladetektonikere.

Kaj Hansen

Hans Pichler: *Italienische Vulkan-Gebiete 3: Lipari, Vulcano, Stromboli, Tyrrhenisches Meer*.

Sammlung geologischer Führer, Bd. 69.

Gebr. Borntraeger, Berlin 1981. XIX, 270 s., ill. & 1 kort i lomme, 20 cm. Pris ikke oplyst. Bogen handler om De lipariske Øer: Lipari, Vulcano og Stromboli nord for Sicilien. Denne vulkanisme såvel som de øvrige italienske vulkaner er af forholdsvis ung alder og er opstået i forbindelse med Alpernes og Apenninernes foldning og indsynkning af det thyrrenske landområde mellem Italien og Korsika-Sardinien.

De første 70 sider behandler disse tektoniske og vulkanske processer. Derpå følger en nærmere gennemgang af øerne Lipari, Vulcano og Stromboli. Hele bogen er illustreret med talrige kort, profiler og enkelte fotografier. Bogen indledes med et forslag til